

Claudio Monteverdi (1567-1643)

L'Orfeo, favola in música (òpera en cinc actes)

Llibret d'Alessandro Striggio (1573-1630)

TOCCATA

PROLOGO

La Musica

Dal mio Permesso amato à voi ne vegno,
incliiti eroi, sangue gentil di regi,
di cui narra la Fama eccelsi pregi,
nè giugne al ver perch' è troppo alto il segno.

Io la Musica son, ch' à i dolci accenti
sò far tranquillo ogni turbato core,
et hor di nobil ira, et hor d' amore
posso infiammar le più gelate menti.

Io sù cetera d' or cantando soglio
mortal orecchio lusingar talhora
e in guisa tal de l' armonia sonora
de le rote del ciel più l' alme invoglio.

Quinci a dirvi d'Orfeo desò mi sprona,
D'Orfeo che trasse al suo cantar le fere,
E servo fè l'Inferno a sue preghiere,
Gloria immortal di Pindo e d'Elicona.

Or mentre i canti alterno, or lieti, hor mesti,
non si move augellin fra queste piante,
nè s' oda in queste rive onda sonante,
et ogni Auretta in suo camin s' arresti.

ATTO PRIMO

PASTORE 2

In questo lieto e fortunato giorno
ch' hà posto fine

TOCATA

PRÒLEG

La Música

Del meu Parnàs amat vinc a vosaltres,
il·lustres herois, de sang gentil de reis,
d'aquells de qui la Fama relata els mèrits,
que no arriba a veure per ser massa sublims.

Soc jo, la Música, qui amb dolços accents
sap apaivagar els cors consternats,
qui pot inflamar, ja sigui de fúria o d'amor,
el més glaçat dels esperits.

Cantant al so de la meva cítara d'or,
acostumo a afalagar les oïdes dels mortals
i induexo les ànimes a desitjar amb fervor
l'harmonia sonora de la lira divina.

Això em porta a parlar-vos d'Orfeo,
rere el cant de qui les feres avançaven,
i qui va fer serf de les seves pregàries l'Infern,
glòria immortal de Pindos i Helicó.

Ara, mentre alterno càntics, ara tristos, ara alegres,
que cap ocell es mogui entre aquestes branques,
ni es senti el soroll de cap onada sobre les ribes,
i que la brisa suspengui el seu camí.

ACTE I

PASTOR 2

En aquest dia feliç i afortunat
que ha posat fi

a gli amorosi affanni
del nostro Semideo,
cantiam, pastori,
in sì soavi accenti
che sian degni d' Orfeo
nostri concenti.
Oggi fatt' è pietosa
l' alma già sì sdegnosa
de la bella Euridice.
Oggi fatt' è felice Orfeo
nel sen di lei, per cui già tanto
per queste selve
ha sospirato, e pianto.
Dunque,
in sì lieto e fortunato giorno ...

CHORO DI NINFE E PASTORI

Vieni, Imeneo, deh vieni
e la tua face ardente
sia quasi un Sol nascente
ch' apporti à questi amanti
i dì sereni
e lunghe homai disgombre
de gli affanni e del duol
le nebbie e l'ombre.

NINFA

Muse honor di Parnaso,
amor del cielo,
gentil conforto
a sconsolato core,
vostre cetre sonore
squarcino d' ogni nube
il fosco velo;
e mentre oggi propizio
al vostro Orfeo
invochiam Imeneo
sù ben teamprate corde.
Sia il vostro canto,
al nostro suon concorde.

CORO DI NINFE E PASTORI

Lasciate i monti, lasciate i fonti,

als turments amorosos
del nostre semidéu,
cantem, pastors,
amb accents tan suaus
que el nostre concert
sigui digne d'Orfeo.
Avui ha sentit compassió per
l'ànima abans tan altiva
de la bella Euridice.
Avui ha coneget la felicitat
sobre el pit d'aquella
per qui ell tant ha sospirat i plorat
en aquests boscos.
Així doncs,
en aquest dia feliç i afortunat...

COR DE NIMFES I PASTORS

Vine, Himeneu, oh vine,
i que el teu rostre radiant
sigui gairebé un sol naixent,
que porti a aquests amants
dies serens,
i que s'allunyin per sempre
dels turments i del dolor
de les boires i les ombres.

NIMFA

Muses, honor del Parnàs,
amor del cel,
amable confort
dels cors desolats,
que els acords de les vostres lires
estripin el negre tel
dels núvols,
i mentrestant, nosaltres invoquem avui
Himeneu demanant
que sigui propici al nostre Orfeo
amb instruments ben afinats.
Que el vostre cant
s'uneixi al nostre.

COR DE NIMFES I PASTORS

Deixeus les muntanyes, deixeu els rierols,

ninfe vezzose e liete,
e in questi prati
a i balli usati
vago il bel piè rendete.
Qui miri il sole
vostre carole
più vaghe assai di quelle,
ond' a la Luna,
la notte bruna,
danzano in ciel le stelle.

PASTORE

Ma tu, gentil cantor,
s'à'tuoi lamenti
già festi lagrimar
queste campagne,
perch' hora al suon
de la famosa cetra
non fai teco gioir
le valli e i poggii?
Sia testimon del core
qualche lieta canzon
che detti amore.

ORFEO

Rosa del ciel, vita del mondo,
e degna prole di lui
che l' Universo affrena,
sol, che'l tutto circondi
e 'l tutto miri,
da gli stellati giri,
dimmi:
vedesti mai di me più lieto
e fortunato amante?
Fu ben felice il giorno,
mio ben, che pria ti vidi,
e più felice l'ora
che per te sospirai,
poich' al mio sospirar
tù sospirasti.
Felicissimo il punto
che la candida mano
pegno di pura fede à me porgesti.
Se tanti cori avessi

nimfes encantadores i divertides,
i trepitgeu amb els vostres peus delicats
aquests prats
acostumats a les danses.
Que el Sol contempli aquí
les vostres cabrioles
molt més boniques que aquelles que,
al voltant de la Lluna,
enmig de la foscor de la nit,
ballen al cel els estels.

PASTOR

Però tu, noble cantor,
si les teves lamentacions
ja han fet plorar
aquests camps,
per què no pots
gaudir del present al ritme
de la teva reputada lira,
les valls i els turons?
Que sigui testimoni del teu goig
una cançó alegre,
inspirada en l'amor.

ORFEO

Rosa del cel, vida del món,
i digna progènie
d'aquell qui regeix l'univers,
Sol, tu, que tot envoltes i
que tot ho veus,
a la teva carrera entre els estels,
digues-me:
¿has vist alguna vegada un amant
més alegre i afortunat que jo?
Vaig ésser molt feliç el dia,
amor meu, que et vaig veure per primer cop,
i més feliç a l'ora
en què sospirava per tu,
perquè els teus sospirs
van respondre als meus.
Vaig ésser molt feliç
quan em vas tendir la teva mà immaculada
com a penyora de la puresa de la teva fe.
Si hagués tingut tants cors

quant' occh' il ciel eterno
e quante chiome han questi
colli ameni il verde Maggio
tutti colmi sarieno
e trabocanti di quel piacer
ch'oggi mi fà contento.

EURIDICE

Io non dirò qual sia nel tuo gioire,
Orfeo, la gioia mia,
che non hò meco il core,
ma teco stassi
in compagnia d' Amore.
Chiedilo dunque a lui
s'intender brami quanto lieta
gioisca, e quanto t' ami.

CORO DI NINFE E PASTORI

Lasciate i monti,
Lasciate i fonti, ...
Vieni Imeneo, deh vieni, ...

PASTORE 2

Ma s' il nostro gioir
dal ciel deriva,
come dal ciel ciò
che quà giù s' incontra,
giust' è ben che divoti
gl' offriam
incensi e voti.
Dunque al tempio ciascun
rivolga i passi
a pregar lui ne
la cui destra
è il mondo,
che lungamente
il nostro ben conservi.

PASTORI 2 E 3

Alcun non sia che disperato
in preda si doni al duol,
benché tal' hor n'assaglia
possente sì che
la nostra vita inforsa.

com ulls té el cel etern
i vegetació tenen aquests
agradables turons al mes de maig,
tots haguessin estat satisfets
i desbordats pel plaer
que avui em fa feliç.

EURIDICE

No et sabria dir quanta alegria,
Orfeo, m'has proporcionat,
doncs el meu cor no és amb mi,
sinó amb tu,
accompanyat de l' Amor.
Pregunta-li, doncs, a ell
si vols saber com n'és
de feliç i com t'estima.

COR DE NIMFES I PASTORS

Deixeu les muntanyes,
deixeu els rierols...
Vine, Himeneu, oh vine...

PASTOR 2

Però si la nostra felicitat
prové del cel,
com del cel prové
tot allò amb què ens trobem,
és de justícia que nosaltres
li oferim amb devoció,
encens i vots.
Que cadascú dirigeixi, doncs,
les seves passes cap al temple,
per pregar a aquell que
té a les seves mans
el destí del món,
per tal que per molt de temps
preservi la nostra felicitat.

PASTORS 2 I 3

Que cap de nosaltres es deixi arrossegar,
per desesperança,
per la tristor que
de vegades ens envaeix
i pot amargar la nostra vida.

CORO DI NINFE E PASTORI

Che poi che nembo rio
gravido il seno
d' atra tempesta inorridito
hà il mondo,
dispiega il sol più chiaro
i rai lucenti.

PASTORE 1 E 2

E dopo l' aspro gel
del verno ignudo
veste di fior la primavera
i campi.

CORO DI NINFE E PASTORI

Ecco Orfeo, cui pur dianzi furon cibo
i sospir bevanda il pianto,
oggi felice è tanto,
che nulla è più che
da bramar gli avanzi.

ATTO SECONDO

Sinfonia

ORFEO

Ecco pur ch'à voi ritorno
care selve e piaggie amate,
da quel Sol fatte beate
per cui sol
mie notti han giorno.

PASTORE 2

Mira,
ch' à se n' allella
l' ombra Orfeo di que' faggi
hor ch' infocati raggi
Febo dal ciel saetta.

PASTORE 3

Sù quell' erbose sponde
posiamci,
e 'n varii modi
ciascun sua voce snodi

COR DE NIMFES I PASTORS

Doncs un cop els negres núvols,
que porten dins seu
una terrible tempesta,
han commocionat el món,
desplega el Sol més clar
els seus raigs més lluents.

PASTORS 1 I 2

I després de l'aspra fredor
de l'hivern nu,
la primavera vesteix de flors
els camps.

COR DE NIMFES I PASTORS

Heus ací Orfeo, per a qui fins fa poc
els sospirs van ser aliment
i les llàgrimes, beguda,
avui és tan feliç
que no desitja res més.

ACTE II

Sinfonia

ORFEO

Torno a vosaltres,
benvolguts boscos i rius estimats
que deveu la vostra felicitat
al Sol,
aqueell que de les meves nits fa dies.

PASTOR 2

Mira, Orfeo,
la meravellosa ombra
que projecten aquests faigs,
ara que Febus envia raigs de foc
des del cel.

PASTOR 3

Descansem sobre aquestes
ribes verdes, i que cadascú,
de diferent manera,
barregi la seva veu

al mormorio de l' onde.

PASTORI 2 E 3

In questo prato adorno
ogni selvaggio Nume
sovente hà per costume
di far lieto soggiorno.

Quì Pan, Dio de' pastori,
s'udì talhor dolente
rimembrar dolcemente
suoi sventurati amori.

Qui le Napee vezzose,
schiera sempre fiorita,
con le candide dita
fur viste à coglier rose.

CORO DI NINFE E PASTORI

Dunque fa' degn' Orfeo,
del suon de la tua lira.
Questi campi ove spira
aura d' odor sabeo.

ORFEO

Vi ricorda ò boschi ombrosi,
de' miei lunghi aspri tormenti,
quando i sassi a' i miei lamenti
rispondean fatti pietosi?

Dite, allhor non vi sembrai
più d' ogni altro sconsolato?
Hor fortuna hà stil cangiato
ed hà volti in festa
i guai.

Vissi già mesto e dolente.
Or gioisco e quegli affanni
che sofferti
ho per tant' anni
fan più caro
il ben presente.

Sol per te, bella Euridice,

amb la remor de les onades.

PASTORS 2 I 3

Sobre aquest prat florit
tots els déus pagans
acostumen a reunir-se
en alegres assemblees.

Aquí es va sentir Pan,
déu dels pastors,
evocar amb tristor i tendresa
els seus amors desventurats.

Aquí han estat vistes
les gràcils napees,
conjunt sempre florit,
agafar roses amb els seus candorosos dits.

COR DE NIMFES I PASTORS

Fes-nos, doncs, dignes, Orfeo,
del so de la teva lira.
Aquests camps
on es respiren suaus perfums.

ORFEO

¿Recordeu, boscos ombrius,
els meus cruels i llargs calvaris,
quan les pedres, plenes de pietat,
responien a les meves súpliques?

¿Digueu-me, no us he semblat
la criatura més desconsolada?
Ara la sort ha canviat
i ha transformat
la meva tristor en alegria.

He viscut trist i aflligit.
Ara soc feliç i el sofriment
que he patit
durant tants anys
fan que em sigui més preuada
la felicitat present.

Només és per tu, bella Euridice,

benedico il mio tormento.
Dopo 'l duol
viè più contento,
dopo il mal viè più felice.

PASTORE 1

Mira, deh mira, Orfeo,
che d' ogni intorno
ride il bosco e ride il prato.
Segui pur col
pletto aurato
d' addolcir l' aria
in sì beato giorno.

MESSAGGIERA

Ahi, caso acerbo!
Ahi, fato empio e crudele!
Ahi, stelle ingiuriose!
Ahi, ciel avaro!

PASTORE 1

Qual suon dolente
il lieto dì perturba?

MESSAGGIERA

Lassa, dunque, debb' io,
mentre Orfeo con sue note
il ciel consola,
con parole mie
passargli il cuore?

PASTORE 1

Questa è Silvia gentile,
dolcissima compagna
de la bella Euridice,
ò quanto è in vista dolorosa.
Hor che fia?
Deh sommi Dei,
non torcete da noi
benigno il guardo.

MESSAGGIERA

Pastor lasciate il canto,
ch' ogni nostra allegrezza

que beneeixo el meu turment.
Després del dolor
s'està més content,
després del mal s'està més feliç.

PASTOR 1

Mira, oh mira, Orfeo,
mira els boscos i els prats
que riuen al teu voltant.
Segueix, doncs, fent
més dolç l'aire
amb el plectre d'or,
en aquests dies tan feliços.

LA MISSATGERA

Ah, sort funesta!
Ah, destí feroç i cruel!
Ah, estels despietats!
Ah, cel mesquí!

PASTOR 1

Quins tristos sons venen
a interrompre la nostra alegria?

LA MISSATGERA

Ai, desgraciada de mi!
Quan Orfeo alegra el cel
amb els seus càntics,
les meves paraules
traspassen el seu cor.

PASTOR 1

Ella és la gentil Sívia,
la dolça companya
de la bella Euridice,
oh, com sembla d'afligida.
Què ha passat?
Oh, déus totpoderosos,
no aparteu de nosaltres
la vostra mirada protectora.

LA MISSATGERA

Pastor, abandona el teu cant,
que tota la nostra alegria

in doglia è volta.

ORFEO

Donde vieni?
Ove vai?
Ninfa che porti?

MESSAGGIERA

A te vengo Orfeo,
messagiera infelice
di caso più infelice e
più funesto.
La bella Euridice ...

ORFEO

Ohimé che odo?

MESSAGGIERA

La tua diletta sposa è morta.

ORFEO

Ohimé.

MESSAGGIERA

In un fiorito prato
con altre sue compagne,
giva cogliendo fiori
per farne una ghirlanda
à le sue chiome,
quando angue insidioso,
ch' era fra l' erbe ascoso,
le punse un piè con velenoso dente.
Ed ecco immantinente, scolorirsi
il bel viso e ne' suoi lumi
sparir que' lampi, ond' ella
al Sol fea scorno.
Allhor noi tutte
sbigottite e meste
le fummo intorno richiamar
tentando gli spiriti in lei smarriti
con l' onda fresca e
co' possenti carmi.
Ma nulla valse, ahi lassa,
ch' ella i languidi

s'ha convertit en dol.

ORFEO

D'on vens?
On vas?
Nimfa, quin missatge portes?

LA MISSATGERA

A tu m'adreço, Orfeo,
infausta missatgera
de la sort més terrible
i funesta.
La teva bella Eurídice...

ORFEO

Oh, però què estic sentint?

LA MISSATGERA

La teva muller estimada és morta.

ORFEO

Oh!

LA MISSATGERA

A un prat florit,
amb les seves companyes,
collia flors
per fer-ne una garlanda
per als seus cabells,
quan una pèrfida serp
amagada entre les herbes,
li mossegà el peu amb les seves dents verinoses.
De sobte el seu bonic rostre
va perdre el color
i va marxar dels seus ulls
la brillantor que envejava el Sol.
Aleshores, tots nosaltres,
horroritzats i aflligits,
la vàrem envoltar,
mirant de retenir el seu esperit que s'esvaïa
amb aigua fresca
i potents fòrmules màgiques.
Però tot va ser inútil, ai,
doncs ella va obrir

lumi alquanto apredo,
e tè chiamando Orfeo,
dopo un grave sospiro,
spirò frà queste braccia. Ed io rimasi
 pieno il cor di pietade e di spavento.

PASTORE 2

Ahi, caso acerbo!
Ahi, fat' empio e crudele!
Ahi, stelle ingiuriose!
Ahi, ciel avaro!

PASTORE 3

A l' amara novella
rassembra l' infelice
un muto sasso
che per troppo dolor
non può dolersi.
Ahi, ben avrebbe un cor di Tigre
o d'orsa chi non sentisse
del tuo mal pietate.
Privo d' ogni tuo ben
misero amante.

ORFEO

Tu se' morta, mia vita,
ed io respiro?
Tu sei, tu se' da me partita per mai
più non tornare, ed io rimango?
No, che se i versi
alcuna cosa ponno,
n' andrò sicuro
a' più profondi abissi
e, intenerito il cor
del Re de l' ombre,
meco trarròtti
a riveder le stelle.
O se ciò negherammi
empio destino,
rimarrò teco
in compagnia di morte,
A Dio terra,
à Dio cielo, e Sole, à Dio.

els seus ulls agonitzants
i cridant Orfeo,
després d'un profund sospir,
va morir als meus braços. I jo vaig quedar
amb el cor ple de pietat i espant.

PASTOR 2

Ah, sort funesta!
Ah, destí feroç i cruel!
Ah, estels despietats!
Ah, cel mesquí!

PASTOR 3

Amb l'amarga notícia
l'infaust sembla
una pedra muda,
a qui el dolor no permet
ni tan sols queixar-se.
Ai, s'hauria de tenir un cor
de tigre o d'ossa
per no compadir-se de la teva pena.
Has estat privat de tota la teva fortuna,
amant infeliç.

ORFEO

¿Ets morta, vida meva,
i jo respiro?
¿M'has deixat per no tornar mai,
i jo segueixo aquí?
No, si els meus versos
tenen algun poder,
no dubtaré a baixar
als abismes més profunds i
després d'entendrir el cor
del rei de les ombres,
jo et salvaré
i tornaràs a veure els estels.
I si un destí cruel
m'ho impedeix,
em quedaré amb tu
en companyia de la mort.
Adeu, terra,
adeu cel, i Sol, adeu.

NINFE, PASTORI

Ahi, caso acerbo!
Ahi, fat' empio e crudele!
Ahi, stelle ingiuriose!
Ahi, ciel avaro!
Non si fidi huom mortale
di ben caduco e frale
che tosto fugge, e spesso
a gran salita
il precipizio è presso.

MESSAGGIERA

Ma io ch' in questa lingua
hò portato il coltello
ch' ha svenata
d' Orfeo l' anima amante,
odiosa à i Pastori et
a le Ninfe,
odiosa à me stessa,
ove m' ascondo?
Nottola infausta
il Sole fuggirò sempre e
in solitario speco
menerò vita
al mio dolor conforme

PASTORI 2 E 3

Chi ne consola, ahi lassi?
O pur chi ne concede
negl' occhi un vivo fonte
da poter lagrimar come conviens
in questo mesto giorno,
quanto più lieto già,
tant' hor più mesto ?
Oggi turbo crudele
i due lumi maggiori
di queste nostre selve,
Euridice e Orfeo,
l' una punta da l' angue,
l' altro dal duol trafitto,
ahi lassi, ha spenti.

CORO DI NINFE EPASTORI

Ahi, caso acerbo!

NIMFES, PASTORS

Ah, sort funesta!
Ah, destí feroç i cruel!
Ah, estels despietats!
Ah, cel mesquí!
No confiïs, mortal,
en la felicitat efímera i fràgil
que no triga a fugir, doncs sovint
molt a prop del cim
es troba l'abisme.

LA MISSATGERA

Però jo, que he portat
amb les meves paraules la fatal notícia
que ha ferit el cor
de l'enamorat Orfeo,
abominable per als pastors
i per a les nimfes,
abominable per a mi mateixa,
on m'amagaré?
Òliba funesta,
fugiré sempre del Sol
i, dins un cau solitari,
portaré una vida
semblant amb el meu dolor.

PASTORS 2 I 3

Qui ens donarà consol, infortunats com som?
Qui farà que els nostres ulls
es tornin una font viva,
per poder plorar com cal
en aquest dia trist,
tant més trist
com feliç havia estat?
Avui un atzar cruel ha apagat
els dos astres més brillants
dels nostres boscos,
Euridice i Orfeo,
ella, picada per la serp,
ell, esquerdat pel dolor,
ai las, s'han apagat.

COR DE NIMFES I PASTORS

Ah, sort funesta!

Ahi, fat' empio e crudele!
Ahi, stelle ingiuriose!
Ahi, ciel avaro!

PASTORI 1, 2 E 3

Ma dove, ah dove hor sono
de la misera Ninfa
le belle e fredde membra,
dove suo degno albergo
quelle bell' alma elesse
ch' oggi è partita
in su 'l fiorir de' giorni?
Andiam Pastori, andiamo
pietosi à ritrovarle,
e di lagrime amare
il dovuto tributo
per noi si paghi
almeno al corpo esangue.

ATTO TERZO

ORFEO

Scorto da te mio nume
Speranza unico bene
de gli afflitti mortali,
homai son giunto
a questi mesti e tenebrosi e regni
ove raggio di sol
giamai non giunse.
Tù mia compagna e duce
in così strane e sconosciute vie
reggesti il passo debole e tremante,
ond' oggi ancor spero
di riveder quelle beate luci
che sol' a gli occhi
miei portano il giorno.

SPERANZA

Ecco l' atra palude,
ecco il nocchiero
che trae l' ignudi spiriti
a l' altra riva dov' hà Pluton
de l' ombre il vasto impero.
Oltre quel nero stagn',

Ah, destí feroç i cruel!
Ah, estels despietats!
Ah, cel mesquí!

PASTORS 1, 2 I 3

Però on és? Ai!
On és ara de la infortunada nimfa
el bell cos glaçat,
on és la digna llar de la noble ànima
que l'havia triat,
i del que avui ha marxat
a la flor dels seus dies?
Anem, pastors,
anem amb pietat a buscar-lo
i donem-li almenys
el merescut tribut
de llàgrimes amargues
al cos privat de vida.

ACTE III

ORFEO

Darrere teu,
Esperança desitjada,
únic bé dels mortals afligits,
he atès aquests regnes
tenebrosos i tristos
on mai arribaran els raigs del sol.
Ets tu, la meva companyia i guia,
qui ha portat per aquests
camins estranys i desconeguts
el meu pas dèbil i trontollant,
tan bé, que avui encara espero
tornar a veure
aqueells únics ulls estimats
que porten la llum als meus.

L'ESPERANÇA

Vet aquí l'horrible pantà,
vet aquí el barquer
que porta les ànimes
a l'altra riba, on Plutone regna
sobre el vast imperi de lesombres.
Més enllà d'aquesta negra maresma,

oltre quel fiume,
in quei campi di pianto e di dolore.
Destin crudele
ogni tuo ben t' asconde.
Hor d'uopo d'un gran core e
d'un bel canto.
Io fin qui t' ho condotto,
hor più non lice
teco venir,
chè amara legge il vieta.
Legge scritta col ferro
in duro sasso de l' ima reggia
in su l' orribil soglia,
che in queste note
il fiero senso esprime.
Lasciate ogni speranza
voi ch' entrate.
Dunque, se stabilito hai
pur nel core
di porre il piè
ne la città dolente,
da te men' fuggo e torno
a l' usato soggiorno.

ORFEO

Dove, ah dove te' n vai,
unico del mio cor
dolce conforto ?
Poiché non lunge homai
del mio lungo cammin
si scopre il porto,
perché ti parti e m' abbandoni,
ahi lasso,
sul periglioso passo?
Qual bene or più m' avanza
se fuggi tú, dolcissima Speranza ?

CARONTE

O tu ch' innanzi morte
a queste rive
temerario ten' vieni,
arresta i passi.
Solcar quest'onde
ad huom mortal non dassi,

més enllà del riu,
en aquests camps
de plors i de dolor.
El destí cruel
amaga el teu bé més estimat.
Ara et cal tenir valor
i una bella melodia.
Jo t'he conduït fins aquí
i no he d'acompanyar-te més enllà,
ho prohibeix una llei severa.
Una llei gravada a ferro
a la pedra dura
del regne de les profunditats
sobre el terrible llindar,
que anuncia en aquests termes
el seu sentit atroç.
Que aquells qui entrin
deixin enrere tota esperança.
Si estàs fermament decidit
al fons del teu cor a entrar
a la ciutat del dolor,
fujo de tu i torno
al meu espai familiar.

ORFEO

On marxes, ai, on te' n vas,
única dolçor que reconforta
el meu cor?
Quan, no massa lluny,
després d'un llarg camí,
descobreixo el port,
per què marxes i m'abandones,
infortunat de mi,
en aquest difícil moment?
Què és el que em queda,
si te' n vas, oh dolça Esperança?

CARONTE

Tu, que fent front a la mort
t'acostes a aquestes ribes,
temerari,
atura aquí les teves passes.
No està permès als mortals
solcar aquestes onades,

nè può co' morti
albergo aver chi vive.
Che? Vuoi forse, nemico
al mio Signore,
Cerbero trar da
le Tartaree porte ?
O rapir brami
sua cara consorte
d' impudico desire
acceso il core ?
Pon freno al folle ardir,
ch' entr' al mio legno
non accorrò più mai corporea salma,
sì de gli antichi oltraggi ancora nel'alma serbo acerba
memoria
e giusto sdegno.

ORFEO

Possente Spirto e formidabil nume,
senza cui far passaggio
à l' altra riva alma da corpo
sciolta in van presume.

Non vivo io, nò,
che poi di vita e priva
mia cara sposa,
il cor non è più meco,
e senza cor com'esser può
ch'io viva?

A lei volt' ho 'l camin
per l' aér cieco,
al Inferno non già,
ch' ovunque stassi
tanta bellezza
il paradiso hà seco.

Orfeo son io, che d' Euridice
i passi seguo per queste
tenebrose arene,
ove già mai
per uom mortal non vassi.
O de le luci mie luci serene
s'un vostro sguardo

aquells que encara viuen
no poden romandre amb els morts.
Com? ¿Potser és que vols,
enemic del meu senyor,
allunyar Cèrber
de les portes del Tàrtar?
¿És possible que estiguis mirant
de raptar la teva estimada muller,
el cor inflamat
d'un impúdic desig?
Atura aquest foll atreviment,
la meva barca no ha portat mai
cap cos mortal,
el meu cor recorda
antics ultratges
i una justa indignació.

ORFEO

Poderós esperit i gran divinitat,
sense que l'ànima desproveïda
del seu cos esperi en va
passar a l'altra riba.

No visc, no,
perquè privada de la vida
la meva estimada esposa,
el meu cor ja no és amb mi,
i sense cor com pot ser
que visqui?

Cap a ella he fet camí
entre les ombres,
però ja no cap a l'Infern,
doncs allà on hi ha
tanta bellesa
es troba el paradís.

Soc jo, Orfeo, aquell que
segueix les passes d'Euridice
per aquest tenebrós escenari,
on ja mai arribarà
cap mortal.
Oh, ulls estimats, llum Serena,
si només una mirada

può tornarmi in vita,
Ahi, chi nega il conforto
à le mie pene?
Sol tu, nobile Dio
puoi darmi aita,
nè temer dei,
ché sopra un' aurea Cetra
Sol di corde
soavi armo le dita
contra cui rigida alma
invan s' impetra.

CARONTE

Ben smi lusinga alquanto
dilettandomi il core,
sconsolato cantore,
il tuo pianto e 'l tuo canto.
Ma lunge, ah, lunge sia
da questo petto pietà,
di mio valor
non degno affetto.

ORFEO

Ahi, sventurato amante!
Sperar dunque non lice
ch' odan miei prieghi
cittadin d'Averno?
Onde qual ombra errante
d'insepoltlo cadavero e infelice,
privò sarò del cielo
e de l'Inferno?
Così vuol empia sorte ch' in questi
orrori di morte
da te mio cor lontano,
chiami tuo nome in vano, e pregando
e piangendo io mi consumi?
Rendetemi il mio ben,
Tartarei Numi.

Ei dorme,
e la mia cetra,
se pietà non impetra
ne l' indurato core,
almen il sonno

pot tornar-me la vida,
¿qui negarà el reconfort
als meus patiments?
Només tu, noble déu,
pots ajudar-me,
tu no tens cap por,
doncs amb una lira daurada
no tinc més armes
que dolces notes
contra les quals una ànima austera,
en va, es farà més dura.

CARONTE

M'afalagues
delectant el meu cor,
desconsolat cantor,
amb el teu plor i el teu cant.
Però allunya, oh, allunya
del meu pit, una pietat
que en realitat
no és digna de la meva grandesa.

ORFEO

Ai, infortunat amant!
¿No tinc dret d'esperar
que els habitants de l'Avern
escoltin les meves pregàries?
Ombra erràtica d'un
infeliç cos sense sepultura,
¿jo seré privat
del cel i de l'infern?
¿Així, doncs, una sort cruel vol
que, en aquest horror fatal
de ser lluny de tu,
cridi el teu nom en va, i em consumeixi
entre pregàries i plors?
Torneu-me la meva joia,
déus del Tàrtar.

Ell dorm,
i si la meva lira
no desperta pietat
en aquest cor endurit,
almenys els meus cants

fuggir al mio cantar
gli occhi non ponno.
Sù dunque a che più tardo?
Tempo è ben da prodar
sù l' altra sponda,
s'alcun non è ch' il nieghi,
Vaglia l' ardir se foran
vani i preghi.
È vago fior del tempo l'occasion,
ch' esser dee colta a tempo.
Mentre versan
quest' occhi amari fiumi
rendetemi il mio ben
Tartarei Numi.

SPIRITI INFERNALI

Nulla impresa per uom
si tenta in vano,
nè contro a lui
più sà natura armarse.
Ei del instabil piano arò
gli ondosi campi, e 'l seme sparse
Di sue fatiche,
ond' aurea messe accolse.
Quinci perché memoria
vivesse di sua gloria,
La fama à dir di lui
sua lingua sciolse,
che pose freno al mar
con fragil legno,
che sprezzò
d'Astro e d'Aquilon lo sdegno.

ATTO QUARTO

PROSERPINA

Signor, quell' infelice,
che per queste di morte
ampie campagne
va chiamand' Euridice,
ch' udit' hai tù pur dianzi
così soavemente lamentarsi,
moss' ho tanta pietà dentr' al mio
core ch'un' altra volta i torno

fan que els seus ulls no puguin
resistir-se a la son.
Som-hi doncs, per què esperar més?
Ha arribat el moment
de recalcar a l'altra riba,
ara que ningú m'ho pot impedir.
Serveixi l'audàcia allà
on les pregàries no van servir.
L'oportunitat és una bella flor
que ha de ser collida a temps.
Mentre els meus ulls aboquen
rius de llàgrimes amargues
torneu-me la meva joia,
déus del Tàrtar.

ESPERITS INFERNALS

Cap empresa de l'home
es prova en va,
i contra ella la natura
no sap armar-se.
A ple sol treballa els camps,
remoguts de la terra.
De les seves fatigues obté
una collita daurada.
Així, per tal que visqui
la memòria de la seva glòria,
la fama no deixa de parlar
d'aquell qui,
sobre una fràgil fusta,
va amansir el mar
i menysprear el furor
d'Austre i Aquiló.

ACTE IV

PROSERPINA

Senyor, aquest infeliç
que va clamant
el nom d'Euridice
per aquests camps de la mort,
de qui acabes de sentir
els dolços plors,
m'omple el cor de tanta compassió
que encara, un cop més,

à porger prieghi
perch' il tuo Nume
al suo pregar si pieghi.
Deh, se da queste luci
amorosa dolcezza unqua trahesti
se ti piacque il seren
di questa fronte
che tò chiami tuo Cielo,
onde mi giuri,
di non invidiar
sua sorte à Giove,
pregoti, per quel foco,
con cui già
la grand' alma Amor t' accese,
fa ch'Euridice
torni a goder di quei giorni
che trar solea vivend'
in fest' e incanto,
e del miser' Orfeo
consola'l pianto..

PLUTONE

Benché severo ed immutabil fato
contrastì, amata sposa
à i tuoi desiri,
pur nulla homai si nieghi
a tal beltà congionta
a tanti preghi.
La sua cara Euridice
contra l' ordin fatale
Orfeo ricovri.
Ma pria che tragga il piè
da questi abissi non mai voga
ver lei gli avidi lumi,
che di perdita eterna
gli fia certa cagione
un solo sguardo.
Io così stabilisco.
Hor nel mio regno
fate ò ministri il mio voler palese,
sì che l' intenda Orfeo
e l' intenda Euridice,
ne di cangiarlo altrui
sperar più lice.

vinc a implorar-te
que esoltis les seves pregàries.
Oh, si alguna vegada aquests ulls
t'han portat
la dolçor de l'amor,
si has gaudit la serenitat
d'aquest front
que anomenes el teu cel
i sobre el qual
m'has jurat que no enveges
la sort de Júpiter,
jo et prego, per aquest amor,
que ja inflama
la teva ànima generosa,
facis que Euridice
Torni a gaudir d'aquelles dies
que el sol empeny a viure
en festa i gaudi,
i del dissortat Orfeo
consola el plany.

PLUTONE

Encara que un destí immutable i sever
contradiu, estimada espresa,
els teus desitjos,
que res li sigui negat
a una bellesa tal,
lligada a tantes pregàries.
La seva estimada Euridice,
malgrat el fatal precepte,
Orfeo retrobarà.
Però mentre els seus peus
no hagin deixat de trepitjar aquests abismes,
no dirigirà cap a ella
els seus ulls impacients,
doncs una sola mirada el condemnaria
a perdre-la per sempre més.
Així queda establert.
Al meu regne, doncs,
ambaixadors, feu que la meva llei es compleixi,
per tal que la senti Orfeo
i la senti Euridice,
i que ningú miri
d'intentar canviar-la.

SPIRITO INFERNALE 1

O, de gli habitator
de l'ombre eterne possente Re
legge ne fia tuo cenno,
che ricercar
altre cagioni interne
di tuo voler
nostri pensier non denno.

SPIRITO INFERNALE 2

Trarrà di quest' orribili caverne
sua sposa Orfeo, s' adoprerà
suo ingegno sì che nol vinca giovanil
desio, ne i gravi imperi
suoi sparga d' oblio.

PROSERPINA

Quali grazie ti rendo
or che sì nobil dono
conced' a' prieghi miei
Signor cortese?
Sia benedetto il dì che
pria ti piacqui,
benedetta la preda
e'l dolce inganno,
poiché per mia ventura
feci acquisto di te
perdendo il sole.

PLUTONE

Tue soavi parole
d' amor l' antica piaga
rinfrescan nel mio core;
così l' alma tua non sia più vaga
di celeste diletto,
si ch' abbandoni
il marital tuo letto.

SPIRITI INFERNALI

Pietade oggi et amore
trionfan ne l' Inferno.
Ecco il gentil cantore,
che sua sposa conduce
al Ciel superno.

ESPERIT INFERNAL 1

Oh, poderós rei dels habitants
de les ombres eternes,
que el teu judici sigui una llei per a nosaltres,
doncs el nostre pensament
no ha de buscar
altres raons amagades
a la teva voluntat.

ESPERIT INFERNAL 2

¿Portarà, Orfeo, la seva esposa
lluny d'aquestes horribles cavernes,
s'imposarà la seva raó
al jove foc del desig
i no oblidarà la condició?

PROSERPINA

Et dono mil gràcies
pel noble gest
d'haver concedit els meus desitjos,
amable senyor!
Beneït sia
el dia en què et vaig conèixer,
beneït sia el rapte
i el petit engany, doncs,
per felicitat meva,
et vaig guanyar
perdent el Sol!

PLUTONE

Les teves dolces paraules
recorden al meu cor
l'antic plaer de l'amor;
que la teva ànima busqui
només els plaers celestials
pels quals abandonaràs
el llit marital.

ESPERITS INFERNALS

Avui, la pietat i l'amor
triomfen als inferns.
Heus aquí el noble cantor
que condueix la seva muller
cap al cel exterior.

ORFEO

Qual honor di te fia degno,
mia cetra onnipotente,
s' hai nel Tartareo regno
piegar potuto
ogn' indurata mente?

Luogo avrai fra le più belle
immagini celesti
ond' al tuo suon le stelle
danzeranno in giri
or tardi or presti.

Io per te felice à pieno
vedrò l'amato volto,
e nel candido seno
de la mia donna
oggi sarò raccolto.
Ma mentre io canto ohimé
chi m' assicura
ch'ella mi segua?
Ohimé chi mi nasconde
de le amate pupille il dolce lume?
Forse d' invidia punte
le deità d' Averno.
Perch' io non sia
qua giù felice à pieno
mi tolgoni il mirarvi
luci beate e liete,
che sol col sguardo
altrui bear potete?
Ma che temi, mio core?
Ciò che vieta Pluton
comanda Amore.
A Nume più possente,
che vince uomini e Dei,
ben ubbidir devrei.

(*Quì si fa strepito dietro alla Scena*)

Ma che odo ohimé lasso?
S'arman forse a' miei danni
con tal furor le furie innamorate
per rapirmi il mio ben,

ORFEO

Quin honor és digne de tu,
oh, lira omnipotent,
que, al regne del Tàrtar,
has pogut entendrir
tots els esperits endurits.

Tindràs un lloc entre
les més precioses imatges celestials,
i al teu voltant els estels
ballaran els teus acords
amb ritmes lents o accelerats.

Avui, ple de felicitat,
gràcies a tu veuré el visatge estimat,
i sobre el ventre pur
de la meva esposa
avui descansaré.
Però mentre canto, ai,
qui m'assegura
que ella em segueix?
Ai, qui m' amaga
la dolça llum dels seus ulls estimats?
Potser, ferits per l'enveja,
les divinitats de l'Avern.
¿Per tal que no visqui
una felicitat plena aquí sota,
em priven dels vostres ulls,
benaventurats, alegres llums,
que amb una sola mirada
poden omplir d'alegria?
Però què et fa por, amor meu?
Allò que prohibeix Plutone
ho demana Amor.
A una divinitat tan poderosa,
que guanya homes i déus,
bé hauré d'obeir.

(*Se sent un estrèpit fora d'escena*)

Però, oh, què sento?
Seran les fúries rabioses de l'amor
que carreguen contra mi
per arrencar-me la meva joia,

ed io consento?
O dolcissimi lumi, io pur vi veggio,
io pur: ma qual eclissi ohimè,
v'oscura?

SPIRITU 2

Rott' hai la legge,
e se' di grazia indegno.

EURIDICE

Ahi, vista troppo dolce
e troppo amara;
Così per troppo amor
dunque mi perdo?
Et io misera perdo
il poter più giudere
e di luce e di vita,
e perdo insieme
tè d' ogni ben mio
più caro,
ò mio consorte.

SPIRIT 2

Torna a l' ombre di morte
infelice Euridice,
nè più sperar
di riveder le stelle
ch' homai fa sordo
a' prieghi tuoi l' inferno.

ORFEO

Dove ten vai, mia vita?
Ecco i' ti seguo.
Ma chi me 'l niega, ohimè:
sogno o vaneggio?
Qual occulto poter,
di questi orrori,
da questi amati orrori
mal mio grado mi tragge,
e mi conduce a l' odiosa luce?

SPIRITI INFERNALI

E' la virtute un raggio
di celeste bellezza,

i jo ho permeto?
Oh, dolces llums, ja us veig,
però quin eclipsi, ai,
us fa ombra?

ESPERIT 2

Has desobeït la llei,
i no ets digne de gràcia.

EURIDICE

Ai, quina visió més dolça
i més agra,
¿m'has perdut doncs
per excés d'amor?
I jo, infeliç, perdo
la possibilitat de gaudir
de la llum i de la vida,
i al mateix temps
et perdo a tu,
oh, estimat,
el meu espòs.

ESPERIT 2

Torna a les ombres de la mort
infeliç Euridice, no esperis més
tornar a veure les estrelles,
doncs a partir d'ara
l'infern serà sord
a les teves pregàries.

ORFEO

On vas, vida meva?
Jo soc aquí i et segueixo.
Però, oh, qui m'ho impedeix:
és un somni o un deliri?
Quina potència oculta
m'arrossega per força
lluny d'aquests horrors,
d'aquests estimats horrors,
i em porta cap a la maleïda llum?

ESPERITS INFERNALS

La virtut és un raig
de bellesa celestial,

preggio dell' alma
ond' ella sol s'apprezza:
Questa di tempo oltraggio
non teme, anzi maggiore
nel' huom rendono gli anni
il sue splendore.
Orfeo vinse l'Inferno
e vinto poi fù
da gli affetti suoi.
Degno d' eterna gloria
fia sol colui ch' avrà
di sè vittoria.

ATTO QUINTO

ORFEO

Questi i campi di Tracia,
e questo è il loco
dove passo mi 'l core
per l' amara novella il mio dolore.
Poi che non ho più speme
di ricovrar pregando,
piangendo e sospirando
il perduto mio bene,
che poss' io più
se non volgermi à voi,
selve soavi, un tempo
conforto a' miei martir,
mentre al ciel piacque,
per farvi per pietà meco languire
al mio languire.
Vuoi vi doleste,
o monti, e lagrimaste,
voi, sassi, al dispartir
del nostro sole,
ed io con voi lagrimerò mai sempre,
e mai sempre darrommi,
ahi doglia, ahi pianto!

ECO

Hai pianto.

ORFEO

Cortese Eco amorosa

corona de l'ànima
on ella mateixa es valora:
no té por de l'ultratge del temps,
al contrari,
els anys fan destacar
el seu esplendor als homes.
Orfeo va vèncer l'infern
i després va ser vençut
per la seva passió.
Només serà digne de glòria eterna
aqueell que aconsegueixi la victòria
sobre ell mateix.

ACTE V

ORFEO

Aquests són els camps de Tràcia,
i aquest és el lloc
on el meu cor va ser travessat
de dolor per l'amarga notícia.
Ara que ja no tinc
esperances per pregar,
ploro i em planyo
per la felicitat perduda,
quina altra cosa puc fer,
més enllà de dirigir-me a vosaltres,
dolços boscos,
que vareu portar pau al meu patiment,
mentre pregava al cel
per compatir, per pietat,
el meu patiment?
Vosaltres heu sentit,
oh, muntanyes, i heu plorat,
vosaltres, rocs, la partida
del nostre sol,
i jo ploraré per sempre més amb vosaltres,
i per sempre més m'acompanyarà el dolor
i les llàgrimes.

ECO

I les llàgrimes.

ORFEO

Amable Eco amorós,

che sconsolata sei,
e consolar mi vuoi ne' dolor miei,
benché queste mie luci
sien già per lagrimar fatte
due fonti,
in così grave mia fera sventura
non ho pianto però tanto che basti.

ECO

Basti.

ORFEO

Se gli occhi d' Argo havesti,
e spandessero tutti
un mar di pianto,
non fora il duol
conforme a tanti guai.

ECO

Guai.

ORFEO

S' hai del mio mal pietade
io ti ringrazio di tua benignitate.
Ma mentr' io mi querelo
deh, perché mi rispondi
sol con gl' ultimi accenti?
Rendimi tutti integri
i miei lamenti.
Ma tu anima mia se mai ritorna
la tua fredd'ombra
a queste amiche piagge,
prendi da me
queste tue lodi estreme,
ch' hor a te sacro
la mia cetra e 'l canto.
Come a te già sopra
l'altar del core
lo spirto acceso
in sacrificio offersi.
Tu bella fusti e saggia,
e in te ripose tutte le grazie
sue cortese il cielo,
mentre ad ogni

tu que, inconsolable,
vols consolar el meu dolor,
malgrat que els meus ulls,
de tantes llàgrimes vessades,
s'han convertit en dues fonts,
en la meva terrible desgràcia,
encara no he plorat prou.

ECO

Prou.

ORFEO

Encara que tingués
els ulls d'Argos,
i omplís tot un mar de plors,
el patir no seria
prou per tant de dolor.

ECO

Dolor.

ORFEO

Si tens pietat del meu dolor,
t'agraeixo la teva benvolença.
Però mentre jo em lamento,
oh, per què no em contestes
més que amb les meves últimes paraules?
Torna'm els meus plors
tots sencers.
Però tu, estimada meva,
si mai torna la teva ombra freda
a aquestes amables ribes,
agafa de mi
aquest últim himne al teu honor,
doncs jo et dedico
la meva lira i el meu cant.
Com altres vegades,
sobre l'altar del teu cor
t'ofereixo en sacrifici
la meva ànima inflamada.
Vas ésser bella i sàvia,
el cel amable et va concedir
totes les gràcies,
mentre que amb d'altres

altra de suoi don fu scarso.
D'ogni lingua ogni
lode à te conviens ch' albergasti
in bel corpo alma più bella,
fastosa men
quanto d'honor più degna.
Hor l'altre donne
son superbe e perfide
ver chi le adora,
dispietate instabili,
prive di senno
e d' ogni pensier nobile,
onde a ragion opra di
lor non lodansi,
quinci non fia giamai
che per vil femina
Amor con aureo stral
il cor trafiggami.

APOLLO

(discende in una nuvola cantando)

Perch' a lo sdegno e al dolor in preda
così ti doni, ò figlio?
Non è, non è consiglio
di generoso petto
servir al proprio affetto.
Quinci biasmo e periglio
già sovra star ti veggio,
onde movo dal ciel per darti aita.
Hor tu m'ascolta e n'havrai lode e vita.

ORFEO

Padre cortese, al maggior uopo arrivì,
ch'a disperato fine
con estremo dolore
m'havean condotto già sdegn' ed Amore.
Eccomi dunque attento a tue ragioni,
celeste padre, hor ciò che vuoi m'imponi.

APOLLO

Tropo, troppo gioisti
di tua lieta ventura,
hor troppo piagni

els seus dons van ser escassos.
És just que tots pronunciïn
les teves alabances,
doncs tu allotjaves,
dins el teu bell cos,
una ànima encara més bella.
Les altres dones són
arrogants i pèrfides
amb aquells que les veneren,
sense pietat, inestables,
privades de seny
i de qualsevol pensament noble,
amb raó no reben alabances
pels seus actes,
és per això que mai més
cap altre amor
ferirà el meu cor
amb la seva fletxa daurada.

APOLLO

(baixa cantant en un núvol)

Per què, fill meu, et deixes anar així
a la càlera i al dolor?
No és propi, no,
d'una ànima generosa
servir a les seves pròpies passions.
Veig a sobre teu l'amenaça
de la vergonya i el perill,
per això crido al cel perquè et pugui ajudar.
Però ara escolta'm i tindràs glòria i vida.

ORFEO

Pare generós, arribes en un moment perillós,
amb gran dolor,
la càlera i l'amor m'havien conduït ja
a la més profunda desesperança.
Però aquí segueixo, atent a les teves paraules,
pare celestial, imposa'm la teva voluntat.

APOLLO

Massa, massa gaudies
de la teva feliç sort,
ara massa plores

tua sorte acerba e dura. Ancor non sai
come nulla qua giù diletta e dura?
Dunque se goder brami immortal vita,
vientene meco al ciel, ch'a sé t'invita.

ORFEO

Sì, non vedrò più mai
de l'amata Euridice i dolci rai?

APOLLO

Nel sole e nelle stelle
vagheggerai le sue sembianze belle.

ORFEO

Ben di cotanto padre sarei non degno figlio
se non seguissi il tuo fedel consiglio.

APOLLO E ORFEO

Saliam cantando al cielo
dove ha virtù verace
degno premio di sé, diletto e pace.

CORO DI NINFE E PASTORI

Vanne Orfeo, felice a pieno,
a goder celeste honore
là 've ben non mai vien meno,
là 've mai non fù dolore,
mentr' altari, incensi e voti
noi t'offriam lieti e devoti.

Così và chi non s'arretra
al chiamar di Nume eterno,
Così gratia in Ciel impetra
Che qua giù provò l'inferno.
E chi semina fra doglie
d'ogni gratia il frutto coglie.

FINE

la teva sort amarga i trista. ¿Encara no saps
que aquí a baix l'alegria eterna és vana?
Si vols adelitar-te de la vida immortal,
vine amb mi al cel, hi estàs convidat.

ORFEO

¿No veuré mai més els dolços ulls
de la meva estimada Eurídice?

APOLLO

Al Sol i als estels
veuràs la seva bella imatge.

ORFEO

D'un pare tan sublim no seria un fill digne
si no seguís el teu fidel consell.

APOLLO I ORFEO

Pugem cantant al cel,
allà on la virtut és sincera,
d'ella digna recompensa, el plaer i la pau.

COR DE NIMFES I PASTORS

Marxa, Orfeo, plenament feliç,
a gaudir dels honors celestials
allà on mai falta el bé,
allà on mai va existir el dolor, mentre
sobre els nostres altars, amb encensos i vots,
nosaltres t'oferim alegria i devoció.

Com aquell que no retrocedeix
a la crida dels déus eterns,
com aquell qui va tastar aquí a baix l'infern,
aconsegueix el cel i la gràcia.
Aquell qui sembra les proves
collirà els fruits de totes les gràcies.

FI